

Region dziś

Autor: Monika Kresa

Dialektologicznie ujmowana Lubelszczyzna zachodnia położona jest w granicach województwa lubelskiego. Dzisiejsze województwo lubelskie w granicach z 1999 roku jest regionem położonym w środkowo wschodniej Polsce między Wisłą a Bugiem. Wschodnia granica województwa stanowi państwową granicę z Białorusią i Ukrainą. Powierzchnia województwa lubelskiego zajmuje ok. 25 tys. km², co sprawia, że jest jednym z największych województw w Polsce. Ludność województwa wynosi ponad 2 mln 100 tys. mieszkańców, gęstość zaludnienia zaś powyżej 90 osób na km². Ponad 50% ludności to ludność zamieszkująca obszary wiejskie. Najważniejszym miastem regionu nadal pozostaje Lublin, liczący ok. 356 tys. mieszkańców, jest dziewiątym co do wielkości miastem w Polsce. Jest to najważniejszy ośrodek przemysłowy i kulturalny regionu. Dość silnie uprzemysłowione miasto na początku lat dziewięćdziesiątych straciło nieco na znaczeniu jako ośrodek przemysłowy, do dziś działają tu jednak liczne firmy farmaceutyczne, chemiczne, spożywcze, produkowane są meble, maszyny rolnicze. Najważniejsze uczelnie w mieście to Katolicki Uniwersytet Lubelski (założony w 1918 r.), Uniwersytet Marii Skłodowskiej Curie (rok założenia – 1944), Uniwersytet Medyczny i Uniwersytet Przyrodniczy oraz Politechnika Lubelska. Inne ważniejsze miasta regionu to: Chełm, Zamość, Biała Podlaska, Kraśnik i Kazimierz Dolny. Dziś Lubelszczyzna zachodnia jest zasadniczo jednolita kulturowo, podczas spisu powszechnego z 2002 roku wśród mieszkańców województwa lubelskiego przynależność narodową inną niż polska zadeklarowało zaledwie 2,9 tys. osób, co stanowi 0,1% ludności województwa. Największą grupę narodowościową stanowią tutaj Ukraińcy (ok. 700 osób), Romowie (ok. 700 osób), Białorusini i Rosjanie – po ok. 200 osób. Dziś jedynymi śladami różnorodności etnicznej i narodowej są zabytki architektoniczne, a wśród nich Kościół Św. Trójcy – wybudowany zgodnie z regułami gotyku zdobiony jest wewnątrz malowidłami bizantyjsko-ruskimi. Obok kościołów katolickich powstawały tutaj liczne cerkwie prawosławne, między innymi w Jabłecznej, a także greckokatolickie m.in. w Hrabennem. W miejscowości tej mieszkają katolicy obu obrządków, a we wspomnianej cerkwi odprawiane są nabożeństwa zgodnie z obydwoma kanonami. II wojna światowa zniszczyła zasadniczo bezpowrotnie większość zabytków kultury żydowskiej, pozostało ich zaledwie kilka, są to między innymi synagoga i cmentarze żydowskie w Lublinie i Włodawie. W Lublinie działa między innymi Wojewódzki Dom Kultury, który propaguje kulturę ludową Lubelszczyzny i całej Polski. Organizuje między innymi Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą – najważniejszą tego typu imprezę w kraju. Fotografie: J. Dybala